

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา
ของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Factors Effecting of Quality Assurance
of the Faculty of Forestry, Kasetsart University

ธนกร เสริมสมัคร์* และ ดร.วัลลภ รัษฎัตรานนท์**

Thanakorn Seamsamak and Wanlop Rathachatranon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพและความคิดเห็นว่าประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก สำหรับการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่คณะวนศาสตร์ และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The objectives of the research were to study level effecting of quality assurance of the Faculty of Forestry, Kasetsart University, and to compare the effecting of quality assurance according to their personal factors, and to study the relationship between knowledge of quality assurance and effecting of quality assurance Faculty of Forestry, Kasetsart University. The results of the research found personnel of Faculty of Forestry, Kasetsart University had knowledge of quality assurance and effecting of quality assurance was at high level. The hypothesis testing revealed that personal factors concerning gender, age, level education, position period of operation at the Faculty of Forestry and participation in quality assurance caused no difference of effecting of quality assurance.

Keywords: Effectiveness, Quality Assurance, Faculty of Forestry of Kasetsart University

* นิสิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ศาสตราจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 บัญญัติไว้ในหมวด 6 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย “ระบบประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบประกันคุณภาพภายนอก” โดยกำหนดให้ “หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงานการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน” และกำหนดให้ “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกโดยทำการประเมินผลการจัดการศึกษาของทุกสถาบันอย่างน้อยหนึ่งครั้งทุก 3 ปี”

คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงานการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการคุณภาพการศึกษาคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทาง ส่งเสริม และติดตาม การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเลขานุการ/ภาควิชา จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานเลขานุการ/ภาควิชา รวมทั้งในระดับคณะ มีการจัดทำรูปเล่มรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report หรือ SAR) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 จนถึงปีการศึกษาปัจจุบัน และได้รับการตรวจประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มาแล้ว 3 ครั้ง คือ ครั้งแรกในปี พ.ศ.2547 และครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ.2550 เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นไปตามข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานต่าง ๆ

นอกจากนี้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้นำแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้แนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA เป็นแนวทางในการสร้างระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้การดำเนินการกิจของสถาบันตามตัวบ่งชี้ต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายและมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งศึกษาการดำเนินงานของคณะทำงานพัฒนาระบบคุณภาพ เพื่อติดตามความก้าวหน้า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน และเพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ทั้งหมดจำนวนทั้งสิ้น 174 คน (ไม่รวมลาศึกษาต่อ) (ข้อมูล ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2556) ผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งหมดประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง แต่ได้ข้อมูลกลับมา จำนวน 133 คน ซึ่งคิดเป็น 76.44 % เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 40-50 ปี การศึกษาระดับต่ำกว่าระดับปริญญาตรีตำแหน่งบุคลากรสายสนับสนุน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่คณะวนศาสตร์ 7 ปีขึ้นไป และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ

ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยภาพรวม บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมาก

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยภาพรวม บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า บุคลากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ในทุกปัจจัย กล่าวคือ บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่คณะวนศาสตร์ และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และประสิทธิผล การประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ รวมทั้งการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ($X = 0.97$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์เป็นผู้มีความรู้ใฝ่ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพจึงมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ เช่น 1) การประกันคุณภาพการศึกษา (Educational Quality Assurance) หมายถึง การสร้างมาตรฐานคุณภาพการบริการจัดการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งที่เป็นผู้รับบริการโดยตรง และผู้รับบริการทางอ้อม 2) คณะวนศาสตร์ มีการกำหนดบุคลากร และหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสม 3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในหน่วยงานเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ให้งานนั้นมีคุณภาพ 4) คณะวนศาสตร์นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อนและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ มาพัฒนาหน่วยงานให้ดีขึ้น 5) พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ 2542 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 6) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรภายในคณะวนศาสตร์ เป็นต้น

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์มีความคิดเห็นว่าประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ($X = 4.14$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รู้สึกว่าการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีประสิทธิผลเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยสามารถอธิบายแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน พบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($X = 4.18$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รู้สึกว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประเมินคุณภาพการสอน และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ และมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการวิจัย พบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($X = 4.14$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ รู้สึกว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการกำหนดนโยบาย/แผนงานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์และมีการตีพิมพ์/การนำเสนอผลงานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการวิจัยให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

3. ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม พบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม อยู่ในระดับมาก ($X = 4.08$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ รู้สึกว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการจัดทำแผนงาน/การจัดกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการและวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการและวิชาชีพที่หลากหลายรูปแบบหรือบูรณาการ รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลโครงการ และนำผลการประเมินมาพัฒนา/ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($X = 4.17$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ รู้สึกว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดกิจกรรม/โครงการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีนําทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมมาบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 บุคลากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน

1.1 บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ทั้งบุคลากรชายและบุคลากรหญิง ต่างมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการประเมินคุณภาพการสอนและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

1.2 บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ทั้งบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30-40 ปี อายุ 40-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป ต่างมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และ มีการประเมินหลักสูตรเมื่อครบรอบการประเมิน

อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

1.3 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ทั้งบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ต่างมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการกำหนดนโยบาย/แผนงานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์และมีการตีพิมพ์/การนำเสนอผลงานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

1.4 บุคลากรที่มีระดับตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีระดับตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ทั้งบุคลากรที่มีตำแหน่งผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน ต่างมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการจัดทำแผนงาน/การจัดกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการและวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการและวิชาชีพที่หลากหลายรูปแบบหรือบูรณาการ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า บุคลากรที่มีระดับตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

1.5 บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่คณะวนศาสตร์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ทั้งบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี 3-5 ปี 5-7 ปี และ 7 ปีขึ้นไป ต่างมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการติดตามและประเมินผลโครงการ และนำผลการประเมินมาพัฒนา/ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

1.6 บุคลากรที่มีการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ทั้งบุคลากรที่เคยและไม่เคยมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ต่างมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มีการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดกิจกรรม/

โครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า บุคลากรที่มีการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เป็นผู้มีความรู้ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพจึงมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ไม่ถูกต้องในบางประเด็น ดังนั้น คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ได้ศึกษาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งควรมีการจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ควรมีการจัดสัมมนา/อบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องระบบ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากร

2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1 ด้านการเรียนการสอน เนื่องจากบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาให้มีความหลากหลายทางด้านวิชาการ น้อยกว่าประเด็นอื่น ดังนั้น คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาให้มีความหลากหลายทางด้านวิชาการมากยิ่งขึ้นเช่น มีการบูรณาการด้านการวิจัย การบริการวิชาการ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอน

2.2 ด้านการวิจัย เนื่องจากบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เห็นว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ด้านการวิจัย น้อยกว่าประเด็นอื่น ดังนั้น คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ด้านการวิจัย เช่นการจัดสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้แก่คณาจารย์ การจัดสรรทุนเพื่อสนับสนุนคณาจารย์ด้านการวิจัย การอบรมนักวิจัยรุ่นใหม่

2.3 ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม เนื่องจากบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เห็นว่า การมีส่วนร่วม ของบุคลากรทุกระดับในการให้บริการวิชาการ น้อยกว่าประเด็นอื่น ดังนั้น คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรจัดสัมมนาอบรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเพื่อให้บุคลากรทุกระดับได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วม รวมทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกการมีส่วนร่วมให้แก่บุคลากรทุกระดับ เพื่อให้บุคลากร ทุกระดับมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาทิ การจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับ วิชาการ การจัดสัมมนาวิชาการแก่ประชาชนผู้สนใจ

2.4 ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากบุคลากร คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เห็นว่า การจัดกิจกรรม/โครงการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมภายนอกองค์กรร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น น้อยกว่าประเด็นอื่น ดังนั้น คณะ วนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรมีการจัดกิจกรรม/โครงการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมภายนอกองค์กรร่วมกับชุมชน และท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอน หรือในหลักสูตร และนอก หลักสูตร เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถบูรณาการองค์ความรู้นำไปสู่การปฏิบัติได้ตามบริบทของสังคมได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ความ คาดหวังในการประกันคุณภาพการศึกษา ความพึงพอใจในการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น เพื่อจะได้นำปัจจัยเหล่านั้นไป ปรับปรุงให้สอดคล้องกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ควรขยายขอบเขตเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้กว้างขึ้น นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่นการสัมภาษณ์เพื่อให้ ได้ข้อมูลเชิงลึกประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้ทราบประสิทธิผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ชัดเจนขึ้นและทำให้สามารถทราบถึงปัญหาที่ควรปรับปรุงได้ตรงจุดมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.